

بررسي موانع پويايي و بهسازي و نوسازي بافت قديمي شهر تبريز - محله قره آغاچ

حکيمه قنبري دانشجوي دکتراي جغرافيا- برنامه ريزي شهري دانشگاه تبريز
شمس الله کاظمي زاد کارشناس ارشد جغرافيا- برنامه ريزي شهري دانشگاه سيستان و
بلوچستان
محمدرضا رضايي دانشجوي دکتراي جغرافيا- برنامه ريزي شهري دانشگاه آزاد مراغه
اميررضا مهدي زاده کارشناس ارشد جغرافيا- برنامه ريزي شهري دانشگاه آزاد
مراغه

چکيده

در صورتي که رشد و توسعه، بدون شناخت و ناهماهنگ با فضاي جغرافيايي باشد، شهر بيمار، فرسوده و رو به زوال خواهد بود. در اين پژوهش جهت بررسي موانع پويايي فضاي شهري بافت قديم به بررسي عوامل کالبي (شبكة معابر، دسترسی، تراکم جمعيت، مساحت قطعات، تعداد طبقات، مصالح ساختمانی، كيفيت ابنيه، عمر بنا، سازگاري و ناسازگاري کاربري ها)، اجتماعي - فرهنگي (سابقه سکونت، دسترسی به رايانه و اينترنت، حسن خلق، ميزان همبستگي مشارکت ساکنين، برخورداري از گروه هاي هميار و شوراهاي محلي، تسهيلات و سياست هاي تشويقي در امر بهسازي و نوسازي، ماندگاري ساکنين محلات) و اقتصادي (متوسط درآمد سرپرست خانوار، وضعيت برخورداري از وسيله حمل و نقل، وضعيت شغلي سرپرست خانوار) شهر با تکميل 160 پرسشنامه به شکل نمونه گيري تصادفي ساده از ميان ساکنين و 30 پرسشنامه از ميان مسئولان مديريت بافتهاي فرسوده شهري پرداخته شد و عوامل دخیل در عدم پويايي اين بافتهاي شناسايي گرديد پس از آن با استفاده از مدل برنامه ريزي راهبردي SWOT، قوتها، ضعفها، فرصت و تهديد ها اولويت بندي شده و به ارائه راهبردهاي و سياستهاي مناسب در جهت پويايي فضاي بافت قديم شهر در محدوده مورد مطالعه محله قره آغاچ تبريز پرداخته شد. نتايج تحليل نشانگر ارتباط مستقيم كيفيت زندگي، شرايط اقتصادي، اجتماعي و کالبي ساکنين با پويايي و بهسازي فضاهاي شهري بافت قديم است. راهبردهاي ارائه شده عبارتند از: مشارکت مردمی در تصميم سازي و تصميم گيري و اجراء؛ تمهيد امکانات در جهت اجرا از سوي مديريت شهري؛ تقسيمات کالبي - اجتماعي مناسب در سطح شهر؛ ارتقا و تقويت مديريت شهري پاسخگو، افزايش درآمد ساکنان بافت؛ ايجاد اشتغال پايدار. توزيع متعادل و بهينه ي کاربري ها؛ توزيع بهينه جمعيت؛ مقاوم سازي بناها. ارتقاء نفوذ پذيري شبکه و افزايش سطح دسترسی؛ اصلاح شبکه هاي ارتباطي. بهبود شرايط آسايش اقليمي؛ کاهش مداخلات و بارگذاري هاي بيرويه شهري (استفاده بهينه از فضا)

کلیدواژه ها: برنامه ريزي، بافت فرسوده، پويايي فضاي شهري، تبريز